Leden van de Gemeenteraad van de
gemeente Alphen aan den Rijn

Stadhuisplein 1
Postbus 13
2400 AA Alphen aan den Rijn
Telefoon: 14 0172
E-mail: gemeente@alphenaandenrijn.nl
Website: www.alphenaandenrijn.nl

Zaaknummer
3877177

Datum
7 juli 2026

Contactpersoon
I. Overweel

Team Sociaal Beleid

Onderwerp
Nieuw regionaal Voortijdig Schoolverlaten (VSV) en duurzaam werk programma 2026-2029

Geachte leden van de raad,

Met deze brief informeert het college uw raad over het regionale programma Voortijdig Schoolverlaten (VSV) en Duurzaam Werk 2026-2029 voor de doorstroompuntregio Zuid-Holland Oost, contactgemeente Gouda. Doorstroompuntregio's zijn regionale samenwerkingsgebieden in Nederland waarin gemeenten, scholen en andere organisaties samenwerken om voortijdig schoolverlaten te voorkomen en jongeren te begeleiden naar onderwijs of werk. Het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) heeft de subsidieaanvraag voor dit programma volledig goedgekeurd. Het programma geeft uitvoering aan de Wet van school naar duurzaam werk en bouwt voort op een aantoonbaar effectieve regionale aanpak. De meest recente VSV cijfers laten zien dat Zuid-Holland Oost ook in schooljaar 2024-2025 tot de best presterende regio's van Nederland behoort. Met het nieuwe programma wordt ingezet op het vasthouden en verbreden van deze resultaten.

Het doel van deze brief is om uw raad te informeren over:

- de vaststelling en goedkeuring van het regionale programma 2026-2029;
- de inhoudelijke veranderingen als gevolg van de nieuwe wetgeving;
- de actuele resultaten op het gebied van voortijdig schoolverlaten.

Het college vraagt de raad geen besluit.

Aanleiding

Per 1 januari 2026 is de Wet van school naar duurzaam werk in werking getreden. Deze wet vraagt van doorstroompuntregio's een verbrede aanpak, waarbij niet alleen het voorkomen van voortijdig schoolverlaten centraal staat, maar ook de begeleiding van jongeren bij de overgang van school naar duurzaam werk. Partners krijgen ook nieuwe reguliere taken, waar het programma aanvullend op is:

- De doelgroep van het doorstroompunt wordt uitgebreid naar jongeren tot 27 jaar (voorheen tot 23 jaar) zonder startkwalificatie;
- Scholen worden verplicht om aanvullende loopbaanbegeleiding te bieden tijdens het onderwijs en na de diplomering, gericht op de overstap naar werk. Dit geldt voor gediplomeerden van het praktijkonderwijs (pro) en voortgezet speciaal onderwijs (vso), middelbaar beroepsonderwijs (mbo) entree (niveau 1) en mbo 2 beroepsopleidende leerweg;
- Gemeenten (Werk, Inkomen en zorg) kan worden gevraagd voor de genoemde jongeren al in hun laatste studiejaar of in de nazorgperiode mee te denken over vervolgstappen en begeleiding naar duurzaam werk.

De doorstroompuntregio Zuid-Holland Oost heeft aanvullend op deze nieuwe taken samen met gemeenten, onderwijsinstellingen en arbeidsmarktpartners, een nieuw regionaal programma opgesteld.

Aanvullende informatie

Breder en doorlopend programma

Het programma 2026-2029 is een doorontwikkeling van het VSV programma 2020-2025. Nieuw is dat de aanpak zich nu nadrukkelijk richt op een doorlopende lijn van school naar werk en op jongeren tot 27 jaar die extra ondersteuning nodig hebben. Hiermee verschuift de focus van uitsluitend preventie van uitval naar een combinatie van preventie, nazorg en duurzame arbeidstoeleiding.

De regionale analyse van bureau LPBL laat zien dat de VSV cijfers laag zijn, maar dat achter deze cijfers groepen jongeren schuilgaan met een verhoogd risico op uitval of langdurige kwetsbaarheid op de arbeidsmarkt.

Inhoudelijke accenten van het programma

Het programma kent verschillende maatregelen binnen programmalijnen die zoveel mogelijk de reis van school naar werk van jongeren volgen: bij de overstap van voortgezet onderwijs naar het middelbaar beroepsonderwijs, tijdens de opleiding, wanneer jongeren tijdelijk vastlopen en bij de stap naar werk.

Concreet betekent dit dat maatregelen uit de vorige programmaperiode die goed werken worden voortgezet en doorontwikkeld en dat waar nodig nieuwe maatregelen worden opgestart.

Voorbeelden van maatregelen

Lijn 1: De overstap naar het mbo

- Voortzetting van de overstapcoaches voor leerlingen uit pro, vso en de internationale schakelklas (ISK).
- Onderzoek naar uitbreiding van deze maatregel voor specifieke jongeren in het voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs (vmbo).
- Het M-jaar blijft beschikbaar voor jongeren die nog niet klaar zijn voor het reguliere mbo.
- Voor havisten die zonder diploma doorstromen naar het mbo wordt een nieuwe maatregel Kickstart Havisten opgezet.

Lijn 2: Ondersteuning bieden op school

- Voortzetting van bestaande ondersteuning, zoals Klas als Werkplaats, pluscoaching, de schoolpsycholoog en taalgericht onderwijs (“Iedere les een taalles”).

Lijn 3: hulp bij (dreigende) uitval

- De onderwijsopvangvoorziening (OOV) blijft beschikbaar voor leerlingen uit het voortgezet onderwijs.
- Voor jongeren voor wie het lastig is om een stage te vinden of te behouden wordt de nieuwe maatregel “Wél die stage” opgezet.
- Voor nieuwkomers wordt de nieuwe maatregel Tussenstap Talent ontwikkeld.

Lijn 4: de stap naar duurzaam werk

- Werving van een regionale coördinator praktijkleren.
- Voortzetting en uitbreiding van School@Work.
- Voortzetting van het hulpmiddelenbudget.
- Een nieuwe Toekomsttafel voor jongeren die extra begeleiding nodig hebben bij het vinden en behouden van een passende stage of werkplek.
- Een specialistische jobcoach voor jongeren met psychische problemen.
- Partners uit onderwijs, gemeenten en arbeidsmarkt zijn betrokken bij de verdere uitwerking van de nieuwe maatregelen.

Rol van arbeidsmarktregio en werkcentra

Nieuw in deze programmaperiode is de nadrukkelijke verbinding met de arbeidsmarktregio's. De doorstroompuntregio Zuid-Holland Oost overlapt met meerdere arbeidsmarktregio's. Binnen het programma zijn afspraken gemaakt over de samenwerking tussen onderwijs, doorstroompunt en gemeentelijke afdelingen Jeugd & Onderwijs en Werk, Inkomen & Zorg. De arbeidsmarktregio van Alphen aan den Rijn (Holland Rijnland) overlapt nauwelijks met de doorstroompuntregio. Er zijn extra afspraken gemaakt tussen de arbeidsmarktregio Holland Rijnland, doorstroompuntregio Zuid-Holland Oost en de gemeente Alphen aan den Rijn over de samenwerking.

In Alphen aan den Rijn wordt de toegang voor tot de ondersteuning naar werk, scholing en ontwikkeling verzorgd door het Jongeren Informatie Punt (JIP). Het JIP vervult hierbij een centrale rol en onderhoudt actief contact met organisaties binnen verschillende leefdomeinen, waaronder onderwijs, zorg en werk. Het ontwikkelbedrijf Rijnvicus is hierin een belangrijke samenwerkingspartner.

Resultaten en uitgangspositie

De regio Zuid-Holland Oost behaalt al jaren sterke resultaten op het gebied van voortijdig schoolverlaten. In schooljaar 2024-2025 bedraagt het VSV percentage 1,74%. Daarmee behoort de regio opnieuw tot de best presterende regio's van Nederland. Ten opzichte van het voorgaande schooljaar (1,72%) is het percentage nagenoeg stabiel gebleven. Deze resultaten vormen het vertrekpunt voor het nieuwe programma, dat erop is gericht deze positie te behouden in een veranderende wettelijke en maatschappelijke context.

Organisatie en middelen

De gemeente Gouda vervult als contactgemeente een coördinerende rol binnen de regio; mboRijnland is contactschool namens het vo en mbo in de regio. De uitvoering van het programma vindt plaats binnen de door OCW toegekende rijksmiddelen. Er zijn geen aanvullende financiële consequenties voor de gemeentelijke begroting.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Alphen aan den Rijn,

de secretaris,
F. (Flora) van den Berg

de burgemeester,
F.D. (Erik) van Heijningen